

Сахно А.А., к. е. н., доцент,
доцент кафедри фінансів
Вінницький фінансово-економічний університет

ОЦІНЮВАННЯ ЗУСИЛЬ З ДОЛАННЯ МОТИВАЦІЇ РУЙНУВАННЯ МАШИНОБУДІВНИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ

Сахно А.А. Оцінювання зусиль з долання мотивації руйнування машинобудівними підприємствами. У статті проведено оцінювання зусиль з долання мотивації руйнування. Запропоновано рейтинг підприємств, мотивованих на руйнування. Визначено обсяг зусиль на долання руйнувань. Обґрунтовано доцільність витрачання зусиль на долання руйнувань.

Ключові слова: машинобудування, руйнування, мотивація, ефективність, основні засоби, фінансовий результат.

Сахно А.А. Оценивание усилий по преодолению мотивации разрушения машиностроительными предприятиями. В статье проведена оценка усилий по преодолению мотивации разрушения. Предложен рейтинг предприятий, мотивированных на разрушение. Определен объем усилий на преодоление разрушений. Обоснована целесообразность расходования усилий на преодоление разрушений.

Ключевые слова: машиностроение, разрушение, мотивация, эффективность, основные средства, финансовый результат.

Sakhno A.A. Evaluation of efforts to overcome motivation destruction machine-building enterprises. In the article the evaluation of efforts to overcome motivation destruction. A rating companies motivated to destruction. The amount determined efforts to overcome the devastation. The necessity of spending efforts to overcome the devastation.

Keywords: engineering, demolition, motivation, efficiency, fixed assets, profit or loss.

Постановка проблеми. Головною проблемою України є те, що у спадок було отримано величезний комплекс машинобудівних підприємств, значення яких у ринковій економіці було втрачено. Сьогодні, в умовах посилення боротьби на ринку (гіперконкуренції), виникають нові підприємства, що є досить гнучкими та конкурентоспроможними, однак присутня також значна кількість підприємств часів планово-адміністративної системи. Частина останніх зуміла налаштуватися у нових умовах, однак інша частина мотивована до руйнування економічної діяльності.

Постановка завдання. Метою статті є оцінка середовища функціонування машинобудівних підприємств Вінницької області шляхом визначення зусиль для долання наявних тенденцій мотивації руйнувань. Для реалізації поставленої мети із 58 машинобудівних підприємств області за результатами діяльності у 2014 році було виокремлено 22, що мотивовані на руйнування, та побудовано їх рейтинг за коефіцієнтом К/У (К – вартість капіталу (основних засобів), У – чистий дохід від реалізації продукції).

Аналіз останніх досліджень і публікацій. Основою авторської розробки є положення про гіперконкуренцію Річарда Д'Авені [1] та Манфреда Бруна [2], а також метод аналізу середовища функціонування Фаррелла [3] та Чарнеса [4].

Виклад основних результатів. Мотивацію руйнування як потребу перетворення підприємства у ресурс пропонуємо розглядати як потребу руйну-

вання виду діяльності, у якому воно працює. Виходячи з результатів економічної діяльності машинобудівних підприємств Вінницької області за 2014 рік, розглянемо можливості долання вмотивованості на руйнування у подальші роки незалежно від ступеня руйнування (початкове, обмежене та повне).

Рейтинг машинобудівних підприємств, мотивованих на руйнування (табл. 1), дає змогу оцінити за ступенем зростання коефіцієнту К/У інші показники, що характеризують економічну діяльність, а саме фінансовий результат (ФР), середню кількість працівників (Ч), оборотні активи (ОА), інші доходи (ІД), собівартість реалізованої продукції (С/В), інші витрати (ІВ).

Найбільше значення коефіцієнту К/У характеризує ефективність ПрАТ «Вороновицьке спеціалізоване підприємство «Агромаш» (табл. 1). Загалом вмотивованість 22 підприємств на руйнування за підсумками діяльності у 2014 році дає змогу виділити 3 групи вмотивованості їх економічною діяльністю:

1) підприємства, у діяльності яких неможливо визначити К/У (2 підприємства) через відсутність чистого доходу від реалізації продукції у мотивуванні економічної діяльності;

2) підприємства, у діяльності яких $0 < К/У < 1$ (3 підприємства), однак відсутні витрати на оплату праці найманих працівників, тобто $L = 0$;

3) підприємства, у діяльності яких $К > У$ (17 підприємств).

Остання група характеризується рівнем мотивації підприємств до перевищення рівня вартості капіталу (основних засобів) над обсягом доходу від реалізації продукції. Для 7 підприємств виконується умова $1 < K/Y < 2$, $10 - 2 < K/Y < 223,3$.

Основна проблема машинобудівних підприємств, що мотивуються руйнуванням, полягає у падінні обсягу реалізованої продукції, що призводить до зменшення чистого доходу від реалізації продукції. Результатом цього є ситуація, коли $K/Y > 1$.

У такому випадку найбільш важливим питанням для підприємства стає здатність зберегти капітал,

використати його та забезпечити можливість для продовження економічної діяльності. Розрахунки K/Y показують (табл. 1), що для 17 підприємств цей коефіцієнт знаходиться у межах від 1,08 до 223,2. Величина, більша за 1, є величиною руйнування, що характеризує зусилля, яке підприємство повинно докласти для подолання збитковості та збільшення обсягу реалізації продукції.

Рівень зусилля підприємства – це реалізація потреб у мотивованому капіталі. Мотивований капітал підприємства визначається, виходячи з норми мотивації капіталу (основних засобів). Виходячи із визначення

Таблиця 1

Рейтинг машинобудівних підприємств, мотивованих на руйнування, з орієнтацією на K/Y

№	Назва підприємства	K/Y	ФР, тис. грн.	Ч	О.А., тис. грн.	І.Д., тис. грн.	С/В, тис. грн.	І.В., тис. грн.
1	ПрАТ «Науково-дослідний інститут відеотермінальної техніки»	–	-29	2	150,4	327,7	326,6	30,1
2	ПрАТ «Кальницьке спеціалізоване підприємство «Агромаш»	–	-180,9	1	6,6	113,0	–	293,9
3	ПрАТ «Вінницьке підприємство «Ремприлад»	0,05	38,1	10	337,8	27,6	483,2	492,3
4	ПрАТ «Рахнянське спеціалізоване підприємство «Агромаш»	0,12	13,1	5	45,3	48,5	93,4	193,4
5	ПрАТ «Уланівський Агромаш»	0,32	-63,2	15	544,6	228,6	1 872,3	222,7
6	ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»	1,08	-5,6	6	2,1	–	40,5	62,1
7	ТДВ «Брацлав»	1,2	-695,0	167	16 737,0	5 665,0	17 331,0	9 128,0
8	ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш»	1,25	-2 708,0	58	679,0	124,0	2 503,0	2 188,0
9	ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»	1,3	101,0	8	833,0	–	288,0	464,0
10	ПрАТ «Ладизинський ремонтно-механічний завод»	1,36	-21,9	9	96,8	1,8	318,2	190,3
11	ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод ім. С.М. Кірова»	1,72	-6 912,0	546	10 856,0	991,0	21 552,0	14 715,0
12	ПАТ «Вінницький інструментальний завод»	1,95	-1 033,0	10	10 419,0	5 741,0	2 872,0	7 266,0
13	ПрАТ «Автоелектроапаратура»	2,25	462,0	132	31 181,0	4 284,0	8 190,0	2 443,0
14	ПАТ «Бершадське районне підприємство «Агромаш»	2,74	-385,0	2	859,0	36,0	787,0	90,0
15	ЗАТ Науково-виробнича фірма «Елекомс»	3,18	0,3	4	2 011,1	318,3	1 129,6	39,7
16	ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»	5,57	-2 412,0	102	2 505,0	258,0	2 717,0	2 697,0
17	ПрАТ «Агромашкомплект»	7,72	-48,5	7	1 335,8	–	508,2	287,3
18	ВАТ «Чечельницьке районне підприємство «Агромаш»	18,9	-167,0	28	1 161,0	353,0	8,0	572,0
19	ПрАТ «Вахнівське спеціалізоване підприємство «Агромаш»	28,72	-34,5	1	5,0	–	39,0	35,9
20	ПАТ «Брацлавське спеціалізоване підприємство «Агромаш»	32,14	-152,0	6	104,0	–	162,0	12,0
21	ПАТ «Немирівське районне підприємство «Агромаш»	49,3	-92,0	8	78,0	206,0	221,0	131,0
22	ПрАТ «Вороновицьке спеціалізоване підприємство «Агромаш»	223,2	-55,5	2	109,0	–	–	58,8
Разом			-14 380,6	1 129	80 056,5	18 723,5	61 442	41 612,5

мотивованого капіталу як показника зусиль підприємства, можемо сказати, що норма мотивованого капіталу (s_k) визначається так: $K/Y-1$ (табл. 2).

Лише одне із досліджуваних підприємств, а саме ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш», не має достатньо зусиль для подолання мотивації руйнування завдяки мотивації капіталу, оскільки навіть у ситуації впливу середовища функціонування збиток складе 2 125 тис. грн.

Пропонуємо не вважати суб'єктами середовища функціонування 7 підприємств, що мають місця у нижчій частині рейтингу (табл. 1):

– ПрАТ «Агромашкомплект», ПрАТ «Вахнівське спеціалізоване підприємство «Агромаш» та ЗАТ НВФ «Елекомс» як такі, у яких відсутні витрати на оплату, що свідчить про ознаки формального або часткового існування підприємства на етапі мотивації повного руйнування;

– ВАТ «Чечельницьке районне підприємство «Агромаш», ПАТ «Брацлавське спеціалізоване підприємство «Агромаш», ПАТ «Немирівське районне підприємство «Агромаш», ПрАТ «Вороновицьке спеціалізоване підприємство «Агромаш» як такі, показники яких по L/Y та K/Y не дають змогу у середовищі функціонування знайти мотивуючий вплив для інших підприємств.

Таким чином, 12 машинобудівних підприємств Вінницької області є підприємствами, або мотивація яких вичерпана внаслідок повного руйнування з точки зору відсутності потреб у виді економічної діяльності (8 підприємств), або які не можуть мотивувати інші підприємства середовища функціонування

(4 підприємства) внаслідок значного перевищення показника вартості капіталу (основних засобів) над чистим доходом від реалізації продукції.

Особливість середовища функціонування для руйнованих підприємств полягає у тому, що наслідком позиціонування є не коригування лінії ефективності для визначення норми прибутку, а побудова лінії мотивації додання руйнувань. Середовище функціонування для 10 руйнованих підприємств (рис. 1) дає змогу визначити лінію ефективності (14-12-9-7-8-6) та провести лінію мотивації додання руйнувань підприємствами (1-0,69).

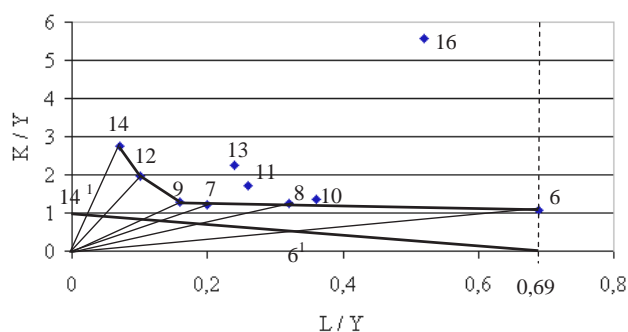

Рис. 1. Лінія мотивації додання руйнувань технічно ефективними підприємствами у середовищі функціонування руйнованих підприємств

Лінія мотивації додання руйнувань з орієнтацією на K/Y знаходиться у межах від 0 до 1, тобто чистий

Таблиця 2

Наслідки можливого витрачання зусиль машинобудівних підприємств у економічній діяльності через мотивування капіталу (основних засобів)

№	Назва підприємства	s_k	$K*s_k$, тис. грн.	ФР у МК, тис. грн.	ФР 2014
1	ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»	0,08	8,4	2,8	3
2	ТДВ «Брацлав»	0,2	4 844,6	4 149,6	3
3	ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш»	0,25	583,0	-2 125,0	3
4	ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»	0,3	333,0	232,0	П
5	ПрАТ «Ладизинський ремонтно-механічний завод»	0,36	237,7	215,8	3
6	ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод ім. С.М. Кірова»	0,72	35 044,6	28 132,6	3
7	ПАТ «Вінницький інструментальний завод»	0,95	6 244,3	5 211,3	3
8	ПрАТ «Автоелектроапаратура»	1,25	19 165,0	18 703,0	П
9	ПАТ «Бершадське районне підприємство «Агромаш»	1,74	2 176,74	1 791,74	3
10	ЗАТ Науково-виробнича фірма «Елекомс»	2,18	5 899,1	5 898,8	П
11	ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»	4,57	69 834,17	67 422,17	3
12	ПрАТ «Агромашкомплект»	6,72	38 742,8	38 694,3	3
13	ВАТ «Чечельницьке районне підприємство «Агромаш»	17,9	20 298,6	20 131,6	3
14	ПрАТ «Вахнівське спеціалізоване підприємство «Агромаш»	27,72	32 158,0	32 123,5	3
15	ПАТ «Брацлавське спеціалізоване підприємство «Агромаш»	31,14	22 016,0	21 864,0	3
16	ПАТ «Немирівське районне підприємство «Агромаш»	48,3	128 574,6	128 482,6	3
17	ПрАТ «Вороновицьке спеціалізоване підприємство «Агромаш»	222,2	163 694,7	163 639,2	3

дохід від реалізації продукції підприємств перевищує вартість капіталу (основних засобів). Вона побудована шляхом з'єднання координат (0,69; 0) та (0; 1). Точка 0,69 є відображенням позиції (6) підприємства «Козятинське районне підприємство «Агромаш» по осі L/Y як найвіддаленішої із усіх підприємств середовища.

Перетин відрізків 0-14, 0-12, 0-9, 0-7, 0-8, 0-6 з лінією мотивації додання руйнувань 1-0,69 дає змогу на останній знайти нові позиції з орієнтацією на K/Y у межах від 0 до 1 (табл. 3).

Таблиця 3

Позиції мотивування додання руйнувань технічно ефективних підприємств у середовищі функціонування

П/П	Назва підприємства	Лінія мотивації додання руйнувань	
		L/Y	K/Y
8	ПрАТ Вінницький завод «Будмаш»	0,18	0,65
12	ПАТ «Вінницький інструментальний завод»	0,04	0,85
14	ПАТ «Бершадське районне підприємство «Агромаш»	0,02	0,95
6	ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»	0,32	0,50
9	ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»	0,1	0,80
7	ТДВ «Брацлав»	0,13	0,70

Для 6 ефективних підприємств реалізація потреб з додання руйнувань знаходиться у межах площі $14^1-14-12-9-7-8-6-6^1$, причому чим ближче позиція підприємства у цій площі по відповідному відрізьку до лінії 1-0,69, тим більша ймовірність подолати руйнування. Площа трикутника 14^1-0-6^1 – площа

досягнення мотиваційної гнучкості раніше зруйнованими підприємствами. Враховуючи значення капіталу (основних засобів) за результатами діяльності підприємств у 2014 році, можна розрахувати мотивований обсяг чистого доходу від реалізації продукції у середовищі функціонування. Наприклад, для ПрАТ «Вінницький завод «Будмаш» розрахунок проводиться за такими показниками: $K/Y = 0,65$ (табл. 3); $K = 2\,332$ тис. грн. Отримаємо із коефіцієнта K/Y , що $Y = 2\,332 / 0,65 = 3\,587,7$ тис. грн., хоча згідно з підсумками діяльності підприємства у 2014 році $K = 1\,859$ тис. грн.

Аналогічно визначається мотивований обсяг чистого доходу від реалізації продукції для усіх підприємств, що дасть змогу порівняти отримане значення з фактичним значенням за 2014 рік, а також фінансовим результатом у мотивованому капіталі (табл. 4).

Мотивований обсяг чистого доходу від реалізації продукції (ОЧДРП) є результатом реалізації потреб у середовищі функціонування, що забезпечить його досягнення у наступні роки після 2014 року. Найбільш важливо порівняти для цих підприємств показники ОЧДРП з їх фінансовими результатами у мотивованому капіталі (ФР у МК).

Виходячи з отриманих результатів (табл. 4), бачимо такі випадки:

– ОЧДРП > ФР у МК; для ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш» обсяг чистого доходу від реалізації продукції більше за прибуток у мотивованому капіталі у 75 разів, ТДВ «Брацлав» – у 8,3 рази, ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш» – у 6 разів, ПАТ «Вінницький інструментальний завод» – у 1,5 рази; чим менший розрив між значеннями ОЧДРП та ФР у МК, тим більша потреба у доданні руйнувань шляхом мотивування економічної діяльності через зменшення як собівартості, так і інших витрат;

– ОЧДРП < ФР у МК; для ПАТ «Бершадське районне підприємство «Агромаш» прибуток у мотивованому капіталі у 1,4 рази більше обсягу чистого доходу від реалізації продукції; таким чином, моти-

Таблиця 4

Обсяг чистого доходу від реалізації продукції у мотивації додання руйнувань технічно ефективних підприємств середовища функціонування

П/П	Назва підприємства	Мотивований ОЧДРП, тис. грн.	ОЧДРП у 2014 році, тис. грн.	ФР у МК, тис. грн.
8	ПрАТ Вінницький завод «Будмаш»	3 587,7	1 859,0	-2 125,0
12	ПАТ «Вінницький інструментальний завод»	7 732,9	3 364,0	5 211,3
14	ПАТ «Бершадське районне підприємство «Агромаш»	1 316,8	456,0	1 791,74
6	ПрАТ «Козятинське районне підприємство «Агромаш»	210	97,0	2,8
9	ПАТ «Вінницьке спеціалізоване підприємство «Ремтехсільмаш»	1 387,5	853,0	232,0
7	ТДВ «Брацлав»	34 604,3	20 099,0	4 149,6

вований капітал цього підприємства дає змогу реалізувати його потреби у 1,4 рази більше, ніж можливості у середовищі функціонування від мотивації зростання чистого доходу від реалізації продукції;

– ОЧДРП > ФР у МК < 0; для ПрАТ Вінницький завод «Будмаш» мотивування капіталу не є ефективним зусиллям у діяльності підприємства, а тому досягнення прибутку можливе у разі орієнтування у середовищі функціонування на мотивування чистого доходу від реалізації продукції. Слід врахувати, що підприємство має можливість у подальші роки отримати чистий дохід від реалізації продукції на 1 728,7 тис. грн. більше (3 587,7-1 859,0), ніж у 2014 році.

Технічно неефективними є підприємства позицій 10, 13, 16 та 11 (рис. 1). Мотивація зусиль цих підприємств через середовище функціонування руйнованих підприємств полягає не у вимірі рівня технічної ефективності, а у розміщенні у площі 14¹-14-12-9-7-8-6-6¹. Наведену площу ділить на дві частини лінія 1-1¹, що проведена з координати (0; 1) паралельно осі L/Y (рис. 2).

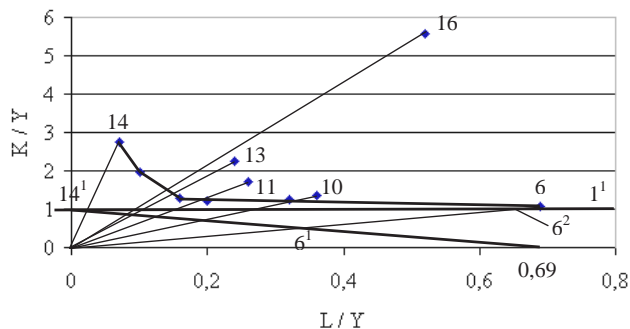

Рис. 2. Лінія мотивації додання руйнувань технічно неефективними підприємствами у середовищі функціонування руйнованих підприємств

Для неефективних підприємств у середовищі функціонування найбільш важливою у мотивуванні додання руйнувань є площа 1-6²-6¹. Виходячи з довжини відрізків 0-10, 0-13, 0-16, 0-11, що перетинають цю площу, можна визначити у середовищі функціонування мотивований ОЧДРП для неефективних підприємств.

Виходячи із розташування чотирьох неефективних підприємств у середовищі функціонування (рис. 2), можна визначити усі наведені коефіцієнти (табл. 5).

Для ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод» додання мотивації руйнувань таке: $0,17+0,26=0,43$. Враховуючи, що $K_{мд} = K_{пр} + K_{ер} = 0,43$, можна зробити висновок, що мотивація додання руйнувань повністю компенсується результатом досягнення ефективності. Це свідчить про існування 50% ймовірності за наведених умов розвитку середовища функціонування, додання мотивації руйнування завдяки докладеним підприємством зусиллям.

Діяльність інших підприємств характеризується умовою $K_{пр} + K_{ер} > K_{мд}$. ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів» потребує найбільш суттєвих зусиль у доданні руйнувань серед інших у середовищі функціонування: $0,85+0,10=0,95$, причому можливість досягнення ефективності складає лише 0,01. Відповідно, розрахунок $0,01-0,95=-0,94$ свідчить про те, що зусилля на мотивування підприємства не варті можливого результату, а тому намагання мотивувати економічну діяльність його за наведених умов у майбутні роки сприятимуть посиленню середовища руйнування.

Як і для «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів», аналогічна ситуація спостерігається у середовищі функціонування для позицій ПрАТ «Автоелектроапаратура» та ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод ім. С.М. Кірова». Позиції цих підприємств є віддаленими від лінії ефективності, а загальна тенденція руйнувань у середовищі функціонування не дає змогу сподіватися на компенсацію докладених зусиль.

Висновки. Таким чином, можна зробити висновок, що із чотирьох неефективних підприємств у середовищі функціонування тільки у ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод» мотивація додання руйнувань як потреба розвитку видів економічної діяльності дає змогу компенсувати необхідні зусилля. Мотивація додання руйнувань для інших трьох підприємств без заходів додання руйнувань середовища функціонування неможлива, оскільки існує недостатність їх ресурсної бази в орієнтації на ефективну діяльність.

Таблиця 5

Оцінка додання мотивації руйнувань машинобудівними підприємствами у середовищі функціонування

П/П	Назва підприємства	$K_{пр}$	$K_{ер}$	$K_{мд}$	Висновок
10	ПрАТ «Ладжинський ремонтно-механічний завод»	0,17	0,26	0,43	$K_{пр} + K_{ер} = K_{мд}$
13	ПрАТ «Автоелектроапаратура»	0,59	0,27	0,09	$K_{пр} + K_{ер} > K_{мд} (-0,77)$
16	ПАТ «Могилів-Подільський завод газового устаткування та приладів»	0,85	0,10	0,01	$K_{пр} + K_{ер} > K_{мд} (-0,94)$
11	ПАТ «Могилів-Подільський машинобудівний завод ім. С.М. Кірова»	0,53	0,26	0,60	$K_{пр} + K_{ер} > K_{мд} (-0,19)$

Список літератури:

1. Farrell M.J. The measurement of productive efficiency / M.J. Farrell // Journal of the Royal Statistical Society. –1957. – Series A, 120. – P. 253–281.
2. Measuring the efficiency of decision making units / [A. Charnes, W.W. Cooper, E. Rhodes] // European Journal of Operational Research. – 1978. – № 2. – P. 429–444.
3. Aveni R. Hypercompetition: Managing the Dynamics of Strategic Maneuvering / R. Aveni. – New York: The Free Press, 1994. – 57 p.
4. Брун М. Гиперконкуренция: характерные особенности, движущие силы и управление / М. Брун // Менеджмент и маркетинг. – 1998. – № 3. – [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://vasilievaa.narod.ru/ptpu/20_3_98.htm.

УДК 331.101.6

Слепян Е.В., к. е. н.,
доцент кафедри економіки підприємства
Запорізька державна інженерна академія
Замрій О.Ю., студент,
Запорізька державна інженерна академія

ОБГРУНТУВАННЯ СТИМУЛІВ ПІДВИЩЕННЯ ПРОДУКТИВНОСТІ ПРАЦІ ЯК ВАЖЛИВОГО ІНСТРУМЕНТУ РОЗВИТКУ ПРОМИСЛОВОГО ПІДПРИЄМСТВА

Слепян Е.В., Замрій О.Ю. Обґрунтування стимулів підвищення продуктивності праці як важливого інструменту розвитку промислового підприємства. У статті досліджено проблеми та перспективи підвищення продуктивності праці в умовах економічної кризи. Проаналізовано дискусійні підходи до визначення та вимірювання продуктивності праці. Розглянуто зарубіжні моделі систем мотивації праці працівників підприємств. Визначено основні проблеми мотивування праці персоналу вітчизняних промислових підприємств та розроблено рекомендації щодо їх розв'язання. Доведено необхідність застосування сучасних форм і методів матеріального стимулювання на підприємстві як способу підвищення продуктивності та ефективності праці.

Ключові слова: продуктивність праці, персонал, мотивація, системи мотивації, заробітна плата, премія, надбавки.

Слепян Э.В., Замрий О.Ю. Обоснование стимулов повышения производительности труда как важнейшего инструмента развития промышленного предприятия. В статье исследованы проблемы и перспективы повышения производительности труда в условиях экономического кризиса. Проанализированы дискуссионные подходы к определению и измерению производительности труда. Рассмотрены зарубежные модели систем мотивации труда работников предприятия. Определены проблемы мотивации труда персонала отечественных промышленных предприятий и предложены рекомендации относительно их решения. Доказана необходимость применения современных форм и методов материального стимулирования на предприятии как способа повышения производительности и эффективности труда.

Ключевые слова: продуктивность труда, персонал, мотивация, система мотивации, заработная плата, премия, надбавки.

Slepian E.V., Freeze O.J. Justification incentives increase productivity as the most important tool of industrial development of the enterprise. In the article the problems and prospects for improving productivity in the economic crisis. Analyzed controversial approaches to the definition and measurement of productivity. Considered foreign labor model systems of motivation employees. Determined work motivation of personnel problems of domestic industrial enterprises and offered recommendations for their solution. The necessity of the use of modern forms and methods of material incentives in the enterprise as a means of improving productivity and work efficiency.

Keywords: labor productivity, staff motivation and incentives, wages, bonuses, allowances.

Постановка проблеми. У ринкових умовах високий рівень продуктивність праці виступає головною умовою ефективного функціонування підприємств, оскільки цей показник є одним з основних чинників

конкурентоспроможності і, як наслідок, підвищення життєвих стандартів. Підвищення продуктивності праці – вкрай важливе завдання на всіх рівнях економіки. Україна має потенційні можливості для вирі-